

Overweging n.a.v. 1 Samuel 24: 1-23 afsluitend met Lied 388: cantorij 1, en 2, allen 3, 4 en 5
Lieve mensen van God en zijn goede verhaal

Wie ben jij eigenlijk?

Deze vraag naar je identiteit
kan soms confronterend voor een mens zijn.

Of zoals ze ook hier wel eens zeggen:

Van wie ben je er een?

Alsof door te noemen
van wie je er een bent,
alles al over je is gezegd.

Ook in het gelezen Bijbelgedeelte
komt dat aan de orde.

Wie ben je eigenlijk?

Want als mens leef je altijd
tussen afkomst en toekomst.

Wat ben je en wat zal je worden?

En je kunt je ook nog de vraag stellen,
wie je bent en worden mag,

waait dat je aan

of moet je het veroveren.

Desnoods met geweld

en ten koste van anderen.

Het hele verhaal over David en Saul
leest ook haast als een soapserie.
Niets menselijks is ons daarin vreemd.
En je kunt je dan ook gemakkelijk
identificeren met verschillende personen.

Ik had een meester op de lagere school
die heel boeiend vertelde,

je zo als het ware mee in het verhaal.

En.... die steevast,

zodra het Bijbelse verhaal begon,

dat ene schoolbord omklapte

en dan zagen we de kaart van Israël.

Nu is alles digitaal,

maar toen ging het nog met krijt.

En ik gebruik het nu even
om te laten zien waar David
zich had verstopt.
In En-gedi, bij de dode Zee.
Een haast ontoegankelijk gebied
met natuurlijke schuilplaatsen.
En-gedi dat bron van het geitje betekent.
Misschien wel een mooie naam en plek
als je voorbestemd bent
tot herder van een volk, dacht ik.
Het is wildernis,
waar alleen steenbokken leven.
Je kunt zeggen dat David daar leeft
in het randgebied van het leven
en de samenleving.
Opgejaagd, op zoek naar een beter leven.
Even ging het door me heen:
Net als al die vluchtelingen ook leven op Lesbos.
En er zijn nog veel meer gebieden
op aarde, waar mensen leven
aan de rafelranden van de samenleving.
Maar soms kan dat ook de plek zijn
waar je je roeping op het spoor komt.
Waar je leert wat van belang is en wat niet!

Daar zit David met zijn mannen in een spelonk.
Onverwacht komt Saul in de spelonk.
Ach....als koning is hij ook maar een mens
die zijn behoefte moet doen.
De meester vertelde ons vroeger
dat Saul moe was
en in de spelonk ging slapen.
Dus ik kon me toen helemaal identificeren
met de mannen van David die zeiden:
"Dit is je kans, pak hem!
En misschien nog een beetje humaan,
hij slaapt, dus hij voelt niet dat hij wordt gedood!
Maar daarmee kom je wel,
hoe begrijpelijk misschien,
in die vicieuze cirkel

van kwaad met kwaad vergelden.
Zoals voor veel bijbelverhalen geldt ook hier,
dat er een diepere laag in het verhaal zit.
Het gaat over identiteit en gebruik van macht.
Waar ontleen je die aan?
Hoe zet je die in?
Waar laat jij je gevoelens
en relaties door leiden?

Autonomie staat in de samenleving in hoog aanzien.
Je identiteit wordt in hoge mate bepaald
aan hoe jij zelfstandig je leven vorm geeft.
Weet wat je wilt en niet afhankelijk zijn.
Thuis niet, in je werk niet, in de politiek niet!
Kijk naar de touwtrekkerij
om bijvoorbeeld de pensioengelden
of de stikstofregeling.
Gaat het echt om de belangen
van pensioengerechtigden en boeren
of toch om wie de macht heeft?
Het macht vertoon in China?
Of geschreeuw en intimidatie
van andere wereldleiders.
Vaak ook eigen belang en verrijking.
En wat te doen met al die mensen die
in onze autonome wereld
tussen wal en schip vallen?
Waar luister je naar?

En waar luistert David naar?
Haat, vergelding?
Of ontleent hij aan iets hogers identiteit?
Hij had Saul kunnen doden,
maar snijdt alleen een reep van de mantel.
Exegetisch zijn er verschillende mooie verwijzingen
voor dat stuk stof, dat ook vleugel genoemd kan worden.
Verwijzend naar Ruth,
de overgrootmoeder van David,
die in het holst van de nacht
onder de deken bij Boaz kruipt

en vraagt: spreid uw vleugel over mij uit.
Met andere woorden: bescherm mij.
Zelf vind ik de gedachte mooi
dat David in alle zorgen zich realiseert
dat hij mag vertrouwen op Gods vleugels,
die hem beschermen.
En ook het grootse van David:
Jij jaagt op mij Saul,
ik had je kunnen pakken!
Door het afsnijden van de reep,
maakt hij Saul vleugellam.
Want er wordt in de koningsmantel gesneden
en daarmee in het koningschap
en de identiteit van Saul.
Maar David realiseert zich dat Saul,
net als hij ook een gezalfde van God is.

Het heeft voor mij ook iets van
wij zijn allen mensen, die leven op deze aarde.
Als we kwaad met kwaad blijven vergelden,
dan kan die cirkel niet worden doorbroken.
En blijven we kwaad met kwaad vergelden.
Maar als je het doorbreekt
geef je weer ruimte aan anderen.
Dat is ook wat Saul inziet.
En ik realiseer me goed
dat je snel weer in oude patronen vervalt,
dat gebeurt ook weer bij David en Saul.
Maar elkaar proberen te vergeven,
dwars tegen alle vanzelfsprekendheden in,
is een groot goed.
Voor David, maar ook voor ons.
En dat kan volgens mij als je je identiteit
niet alleen ontleent aan je ouders,
maar ook aan je christen zijn.
Ook naar Hem mag je heten om zo
de spiraal van geweld te doorbreken.
Om zo iets te laten zien van Gods liefde en zijn Rijk.
Dat mogen we straks vieren met het Avondmaal.
Dat je dingen achter je mag laten,

omdat er bij God, door Jezus, elke dag
een nieuwe kans is om oude zaken te doorbreken.
Zo kan er dan ook voor ieder van ons
een plaats aan zijn tafel zijn.

Zingen cantorij en gemeente lied 388

Moge het zo zijn.

Amen